

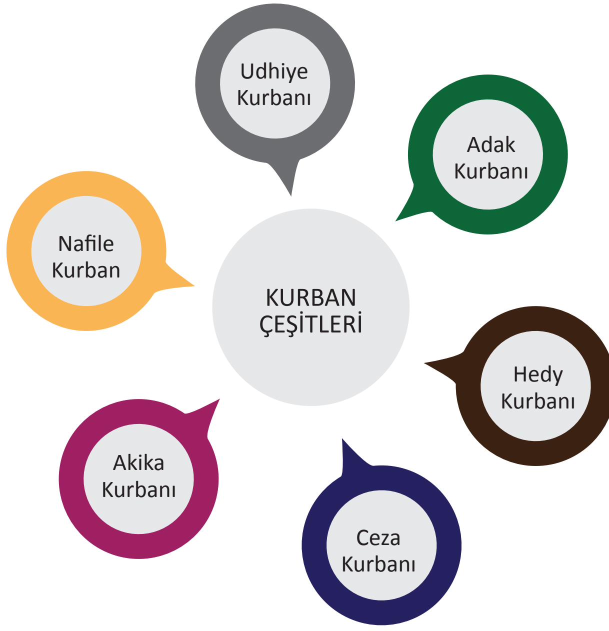
5.2. Kurbanla İlgili Hükümler

<u>Kurban Çeşitleri</u>: Allaha yaklaşmak için kesilen farklı kurbanlar vardır. Bunların kesilme sebebi, hükümleri ve etlerinin kesen tarafından yenilip yenilmemesi yönüyle bir takım farklı hükümleri vardır. Bu kurbanlar şu şekildedir:

- Udhiye Kurbanı: Kurban Bayramı günlerinde kesilen kurbana denir. Şartlarını taşıyan kişi için bu kurbanı kesmek vaciptir. Kesen kişi ve yakınları bu kurbanın etini yiyebilir.
- Adak Kurbanı: Bir kimsenin bir işinin olması durumunda kurban kesmeyi adaması şeklinde olur. Bu kurban da vaciptir ve bunun etini kesen kişi ve yakınları yiyemez.
- Hedy Kurbanı: Temettu ve Kıran haccı yapanların kesme-

leri vacip olan kurbandır. Etini kendisi ve yakınları yiyemezler.

- Ceza Kurbanı: Hac esnasında kurban kesmeyi gerektiren bir davranışta bulunanların kesmesi gereken kurban olup vaciptir. Etini kendisi ve yakınları yiyemez.
- Akika Kurbanı: Çocuğu olan kimsenin Allah'a şükür amacıyla kurban kesmesidir. Bu kurban sünnet olup, kesen kişinin kendisi ve ailesi bu kurbanın etini yiyebilir.
- Nafile Kurban: Herhangi bir vakitte Allah rızası için kesilen kurbandır. Bu müstehap olup kurbanın etini kesen kişi ve yakınları yiyebilir.

Kurban Kesmekle yükümlü olmanın şartları:

Müslüman olmak: Kurban bir ibadet olduğu için Müslüman olmayanlar için dini bir yükümlülük değildir.

Akıllı ve Büluğ çağına ermiş olmak: Kişinin bir ibadetten sorumlu olabilmesi için akılı ve büluğ çağına ulaşmış olması gerekir.

Zengin olmak: Bir kişinin, nisap miktarı mal ya da paraya sahip olması gerekir. Burada nisabı istiğna kastedilmektedir.

Mukim olmak (seferî olmamak): Kurban Bayramı günlerinde seferî (yolcu) kimsenin kurban kesmesi vacip değildir.

Hangi hayvanlar kurban olarak kesilebilir:

Kurban olarak kesilebilecek hayvanlar Kur'an'da "behîme" kavramıyla ifade edilir. Konuyla ilgili ayet-i kerîme şu şekildedir: **"….. Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği behimetü'l enam (denilen hayvanları) belirli günlerde kurban ederken Allah'ın adını ansınlar. Bu hayvanların etinden hem kendiniz yiyiniz, hem de sıkıntı içinde bulunan yoksullara yediriniz"**[124]. En'am suresinin 143 ve 144. ayetlerinde ise bu hayvanların koyun ve keçi, deve ve sığır şeklinde ifade edilmiştir.

Kurban Olarak Kesilebilecek Hayvanlar, Yaşları ve Kaç Kişi Kesebileceği		
Kurbanlığın Cinsi	***Yaşı (en az)***	***Kesebilen Kişi Sayısı***
koç, koyun, keçi, teke	1	1
inek, dana	2	1-7
deve	5	1-7

124 Hac suresi, 28.ayet.

Kurbanın ibadet niyetiyle kesilmesi şarttır. Kur'an'da kesilen kurbanlık hayvanların et ve kanlarının değil bu kesimi yapan Müslüman'ın niyet, takva ve bağlılığının Allah'a ulaşacağı bildirilmiştir. Niyette önemli olan kalbin niyetidir, dil ile açıkca söylenmesi gerekmez. Ortak kesilen kurbana bütün ortakların ibadet niyeti ile katılmaları şarttır.

Kurbanlığa mani özürler:

Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: ***"Dört özellik kurbanlıklarda caiz değildir. Açıkça belli olan körlük, açıkça belli olan hastalık, belli olan topallık, iliği kurumuş derecede zayıflık."***[125] Hadiste belirtilen bu dört özellikten hareketle fıkıhçılar şu özürü bulunan hayvanların kurban olmayacağına hükmetmişlerdir. İki gözü veya bir gözü kör olmak, dişlerinin çoğu düşmüş olmak, kulaklarının yarısından fazlası kesilmiş olmak, boynuzlarının biri veya ikisi kökünden kırılmış olmak, kulağının veya kuyruğunun yarısından çoğu veya memelerinin başları kopmuş bulunmak, doğuştan kulakları veya kuyruğu bulunmamak, ayağı kesilmiş olmak. Kurban Allah'a(c.c.) takdim edilen bir hediyedir. Bu derece kusurlu olan bir hayvan Yüce Allah'a kurban olarak takdim edilemez.

Kurban Kesmenin Vakti ve Şekli

Kurban, Kurban Bayramı'nın birinci, ikinci ve üçüncü günlerinde kesilebilir. Konuyla ilgili olarak, sahabeden Abdullah b. Ömer (r.a.), Peygamberimiz'in (s.a.v.) şöyle buyurduğunu belirtmiştir: "***Kurban kesme üç gündür. Bu günlerin en faziletlisi ilk gündür***"[126]. Şafiî mezhebine göre dördüncü gün de kurban kesilebilir.

Kurban Bayramı günlerine **"teşrik günleri"** denilir. Bu günlerde farz namazlardan sonra teşrik tekbiri getirilir.

اَللهُ اَكْبَرُ اَللهُ اَكْبَرُ لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ وَاللهُ اَكْبَرُ اَللهُ اَكْبَرُ، وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ
"Allahuekber, Allahuekber, lâ ilâhe illallahu vallahuekber, Allahuekber ve lillâhi'l-hamd."
Allah en büyüktür, Allah en büyüktür, Allah'tan başka ilah yoktur ve Allah en büyüktür, Allah en büyüktür ve hamd Allah'a mahsustur.

Kurban, şehirlerde veya bayram namazı kılınan diğer yerleşim merkezlerinde, bayram namazından sonra kesilir. Bayram namazı kılınmayan yerlerde ise sabah namazı vaktinden itibaren kesilebilir.

Kurbanlık hayvanın boynunun çene ile birleştiği yerden kesilmesine "***zebh***" denilir ve koyun, keçi ve sığır gibi hayvanların bu şekilde kesilmesi sünnettir. Hayvanların boynun göğse birleştiği yerden kesilmesine de "***nahr***" denilir ve devenin bu şekilde kesilmesi sünnettir.

125 Ebû Dâvûd, Edâhî, 6.
126 Malik, Muvatta, Dahâyâ, 12.

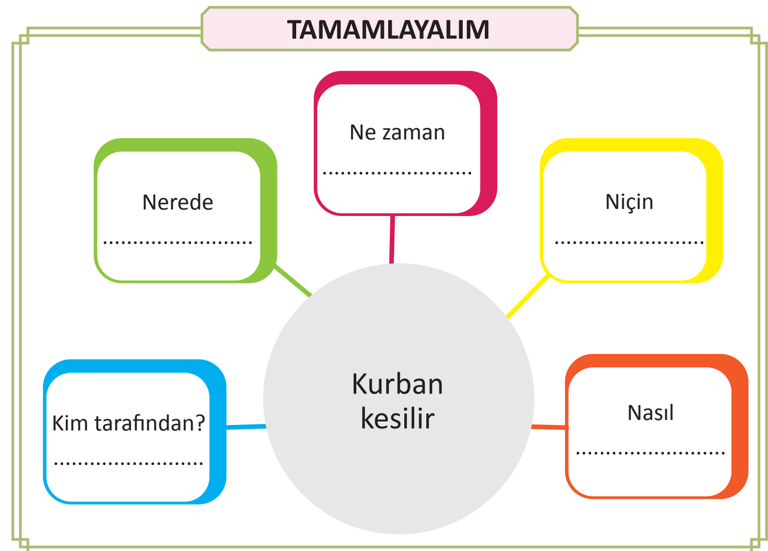

Kesimin İslami kurallara uygun olmasına "***tezkiye***" denir. Bunun için hayvanın atar ve toplar damarı ile yemek ve nefes borularının kesilmiş olması gerekir. Hayvanın kesiminden önce mutlaka besmele çekilmesi yani "bismillahi Allahu ekber" denilmesi gerekir. Besmelenin kasten terkedilmesi, yapılan kesim işlemini ibadet olmaktan çıkaracağı gibi, hayvanın etini de murdar (haram, yenilemez) kılar. Konuyla ilgili olarak ayet-i kerîmede şöyle buyrulmaktadır: **"Allah adı anılmadan kesilen hayvanlardan yemeyin"**[127]

Kurban olarak kesilecek hayvan sol yanı üzerine boğazı kıbleye gelecek şekilde yatırılır, gözü bir bez ile örtülür, teşrik tekbirleri okunduktan sonra "**Bismillahi Allahu Ekber**" denilerek kesilir.

Kurban mali bir ibadettir. Mali ibadetler bizzatmükellef tarafından yapılabileceği gibi bir başkasına vekâlet vermek suretiyle de yapılabilir. Dolayısıyla kişinin, kurbanlık hayvanı bizzat kendisininalıp kesmesi zorunlu değildir. Peygamber Efendimiz de bazen kendi kurbanını bizzat kendisi kesmiş bazende Hz. Ali'a (r.a.) vekâlet vererek kestirmiştir. Hz.Ali (r.a.) vekil olarak bu kurbanları keserken de, Peygamberimiz kurbanlarınınbaşında bulunmuştur.

Kurban eti genellikle üç parçaya ayrılır ve bir bölümü fakirlere ve ihtiyaç sahiplerine verilir. Bir bölümü akraba, komşu ve misafirlere ikram edilir, bir kısmı da ev halkına bırakılır. Bununla birlikte kurbanın tamamı fakirlere verilebildiği gibi, eş, dost ve akrabası fazla olan kişiler kurban etini pişirip tamamını onlara ikram edebilirler.

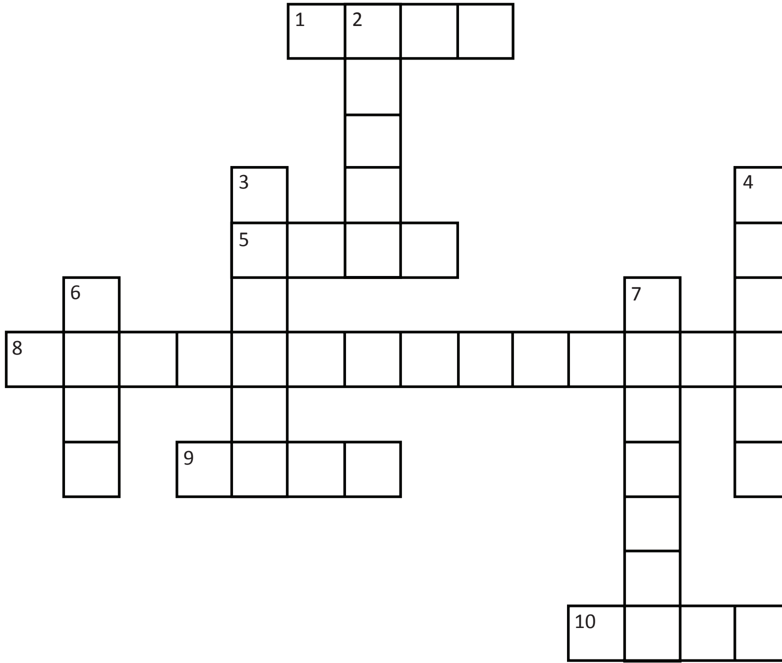

127 En'am suresi, 121.ayet.

BULALIM

Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

Soldan sağa

1. Kurbanlık hayvanın boynun göğse birleştiği yerden kesilmesi.
5. Bir kimsenin bir işinin olması durumunda kurban keseceğini söylemesi.
8. Kurban Bayramı günleri. (Bu günlerde farz namazlardan sonra tekbir getirilir.)
9. Kurbanlık hayvanın boynunun çene ile birleştiği yerden kesilmesi.
10. Temettu ve Kıran haccı yapanların kesmeleri vacip olan kurban.

Yukarıdan Aşağıya

2. Çocuğu olan kimsenin Allah'a şükür amacıyla kurban kesmesi.
3. Herhangi bir vakitte Allah rızası için kesilen kurban.
4. Kurban Bayramı günlerinde kesilen kurban.
6. Hac esnasında kurban kesmeyi gerektiren bir davranışta bulunanların kesmesi gereken kurban
7. Kesimin İslami kurallara uygun olması.

